

همراه با برنامه نوری «جورچین» از شبکه نسیم

طنز آیتمی به شیوه دهه شصت

نیره رضایی مطلق
گفت و گو

وقتی صحبت از مجموعه‌های کمدی تلویزیونی می‌شود اغلب سریال‌های طنز به یادمان می‌آید. این گونه نمایشی که کمدی داستانی نام دارد همواره مخاطبان خود را دارد چرا که یک خط روایی طنز ماجرا را پیش می‌برد اما در کنار این گونه کمدی‌های آیتمی یا جُنگ‌وار هم به دلیل قدمت و خاطره‌انگیز بودنش بسیار طرفدار است. گرچه امروزه کمدی موقعیت و داستانی سهم بیشتری در مجموعه‌های تلویزیونی دارد، اما کمدی‌های تلویزیونی در ابتدای راه بیشتر بر مبنای کمدی آیتمی شکل گرفتند که از آن جمله باید به «تهران بیست»، «نوروز ۷۲»، «پرواز ۵۷» و... اشاره کرد که باب این نوع طنز به تلویزیون باز شد و در طول دو دهه گذشته مسیر خودش را ادامه می‌دهد. مجموعه «طنزستان» را باید جزو همین قالب‌ها دانست که در فصل جدید خود با تغییراتی روبه‌رو شد و با نام «جورچین» به شکل سریالی از طنز آیتمی و ترکیب چند قالب محتواسازی روی آنتن شبکه نسیم می‌رود. طنز «جورچین» به تهیه‌کنندگی محمد تاجیک و کارگردانی یزدان فتوحی با یک قصه قدیمی روایت می‌شود تا هم برای دهه شصتی‌ها و هم نسل جدید جذاب باشد. این برنامه ادامه «طنزستان» با رویکردی تازه و متفاوت است که با بهره‌مندی از طنزپردازان با سابقه تلویزیون و استعدادهای تازه این حوزه سه‌شنبه تا جمعه هر هفته ساعت ۲۰ به روی آنتن شبکه نسیم می‌رود. خبرنگار صبا با عوامل این برنامه تلویزیونی به گفت‌وگو نشسته است که در ادامه می‌خوانید.

برای همین در ابتدای هر قسمت بخشی با عنوان «آنچه گذشت» داریم که مخاطب متوجه خط داستانی برنامه شود. وی درباره پرداختن به مسائل روز و نقد مشکلات جامعه امروزی در یک قصه دهه شصتی بیان می‌کند: مردم دوست دارند موضوعی را با کنایه متوجه شوند و از زنده‌های مستقیم استقبال نمی‌کنند ما هم تلاش کردیم برخی مسائل از مطالبات مردمی و مسائل روز کشور را به شکل غیر مستقیم و از زبانی دیگر وارد برنامه کنیم. مثلاً یک کلاس درس داریم که بچه‌ها در آن درباره آینده انشا می‌نویسند و هر کدام انشایش را در کلاس می‌خواند. این آیتمی خیلی به ما کمک می‌کند تا در قالب پیشگویی و آینده‌نگری به موضوعات امروز بپردازیم. موضوعاتی که شاید سی‌چهار سال پیش خنده‌دار و عجیب به نظر می‌آمد اما فرصتی برای ماست که به دغدغه‌های امروز مردم بپردازیم. تهیه‌کننده «جورچین» می‌گوید: می‌خواستیم با ورود به اتفاقات دهه ۶۰ هم برای آنهایی که دهه ۶۰ را زیسته‌اند و از آن روزها نوستالژی دارند، خاطرات تداعی شود و در کنار آن برای نسل دهه هشتاد و نودی که این موضوعات برایشان عجیب و غریب است و آن‌ها را تجربه نکرده‌اند، هم فضای فکری ترسیم کنیم.

از دفاع مقدس تا نوروز در دهه ۶۰

تاجیک با اشاره به فضای برنامه می‌افزاید: تلاش کردیم مخاطب شادی و مهربانی و همیاری محله جورچین را در روزگار سخت حس کند. آن زمان مردم با چیزهای ساده‌ای شوخی می‌کردند. البته از قسمت چهل و پنجم سیر داستان به سمت جنگ و دفاع مقدس هم می‌رود. گروه نویسندگان برنامه به سرپرستی نیما حسن‌نیا روایتی متمایز و شیرین از دوران جنگ را نیز در محله «جورچین» روایت می‌کنند که بسیار شنیدنی و دیدنی است. به گفته این تهیه‌کننده برای ایام نوروز هم فکری‌هایی کردیم که چاشنی‌های نوروزی در قصه قرار بگیرد مثلاً در این ایام به رسم و رسوم دهه شصت نوروز

نقد موضوعات روز به شیوه دهه ۶۰

این تهیه‌کننده با بیان اینکه لوکیشن‌هایی که داریم نسبت به فصل گذشته متنوع‌تر و زیباتر شده‌است بیان می‌کند: یک خانواده به عنوان کاراکترهای اصلی، در بخش‌ها و لوکیشن‌های مختلف برنامه حضور دارند. تنوع لوکیشن از مؤسسه چندمنظوره گرفته تا زندان، سنگر و جاهای دیگر متغیر است و برای این که دست عوامل برای طنز باز باشد و برای برنامه حاشیه درست نشود، سنگر جنگ را مرتبط با جنگ جهانی دوم نشان دادیم و شخصیت هیتلر را وارد ماجرا کردیم. اتاق عمل را هم پزشکان متخصصان هندی قرار دادیم که در دهه ۶۰ بیشتر بودند.

تاجیک استقبال از طنز آیتمی را زیاد می‌داند اما بر این باور است که این نوع طنز در تلویزیون کم شده‌است. وی ادامه می‌دهد: به نظر می‌آید دیگر مثل گذشته طنز آیتمی در تلویزیون دیده نمی‌شود. اما این دلیل بر دوست نداشتن مخاطب از این گونه نمایشی نیست. ما تلاش کردیم آیتمی‌ها به نوعی هم مرتبط باشند تا جذابیت و کشش لازم را در مخاطب ایجاد کند. در این فصل شخصیت‌ها با هم مرتبط هستند و در نهایت زیر چتر یک خانه و خانواده جمع می‌شوند. شاید مخاطب ابتدا فکر کند این کار آیتمی است و متوجه ارتباطات نشود اما به مرور آن را از روی دیالوگ یا لوکیشن درک می‌کند

آیتمی سازی با گذر از چهار دهه قبل

محمد تاجیک، تهیه‌کننده «جورچین» که از ابتدای طراحی این برنامه حضور داشته با اشاره به جزئیات فصل جدید این برنامه ابتدا به تغییر نام برنامه اشاره کرده، می‌گوید: به دلیل فضای برنامه و ارتباط بخش‌های مختلف با هم، تصمیم گرفتیم نامش را از طنزستان به جورچین تغییر دهیم که به‌نوعی پازل را در ذهن تداعی می‌کند. براساس همین نام قصه‌ای با حال و هوای دهه ۶۰ در محله‌ای به نام جورچین شکل گرفته که شامل جورچین بالا و جورچین پایین است. وی می‌افزاید: فضای کلی قصه در دهه ۶۰ و با محوریت خانواده‌های معماریان است که مثل همه خانواده‌ها در آن زمان صمیمی و گرم هستند. مردم آن زمان با ساده‌ترین چیزها دل‌شان خوش بود و در اوج بحران یا در زمان موشک‌باران هم وقتی وارد پناهگاه می‌شدند، دورهمی‌هایشان را ادامه می‌دادند. ما هم می‌خواستیم حس و حال آن زمان را به مخاطب امروز مخصوصاً دهه هشتاد به بعدی‌ها که تصویری از آن زمان ندارد یادآوری کنیم.

تاجیک می‌افزاید: قصه در خانه دهه شصتی و با محوریت شخصیت دو نفر به نام‌های جهانگیر و صفر اتفاق می‌افتد. صفر یک مجرد سن و سال دار است که علاقه به ازدواج دارد و قصه از سمتی شروع می‌شود که می‌خواهند برای صفر زن بگیرند.